

Doneski k zgodovini slovenskega vseučiliškega vprašanja.

»Slovenski Pravniki« že izza dr. Razlagovih časov rad beleži vse, kar se nanaša na vprašanje slovenskih vseučiliških predavanj. V svojem letniku IX. (1893) pa je priobčil pod zaglavjem »Pravo- in državoslovna predavanja v Ljubljani« članke, v katerih zgodovinar P. pl. Radics, navajajoč vire, zdržema (od početka 18. stoletja pa do konca 1849. leta) in dokaj temeljito popisuje težnje, da bi se v Ljubljani ustanovile visoke šole, odnosno v gotovih dobah njih faktični obstoj. Vzlasti so v njih skrbno nanizani vsi pojavi za narodno vseučilišče v Ljubljani l. 1848/1849. in pa izvestja o pričetku ter koncu slovenskih pravoslovnih predavanj v Ljubljani l. 1849.

Najnovejše gibanje za vseučilišče v Ljubljani se zopet, kakor naravno, opira na zgodovino.¹⁾ Po domačih časopisih in tudi v praški »Politik« je bilo obelodanjenih več zgodovinskih spominov na zadevno gibanje l. 1848/1849., na slovenska pravoslovna predavanja v Ljubljani l. 1849. in pozneje na vseučilišče v Gradci. Tu se vzlasti odlikuje naš sotrudnik gospod Janko Polec, cand. iuris v Cradci, ki je zadnji čas v »Slov. Narodu« priobčil celo vrsto zanimivih črtic. Kakor kaže njih sestava, ni imel pred očmi zgoraj omenjenih člankov, nego je samostalno zajemal iz prvotnih, deloma drugačnih virov. Tako je o dobi 1848/1849 podal nekaj detaila, ki v »Slov. Pravniku« še ni bil priobčen. Zvesti svojim tradicijam, da zbiramo v svojih predalih vse, kar nam pojasnuje in tudi kolikor toliko zgodovinsko opravičuje težnje po domačem vseučilišču, vzlasti pa slovenski pravni fakulteti: hočemo v dopolnitev prejšnjih priobčil v »Slov. Pravniku« zabeležiti, kar je zanimivega in važnega prišlo sedaj na širše svetlo.

¹⁾ Prim. še prof. Apihovo knjigo: »Slovenci in 1848. leto« (Ljubljana, 1888, izd. Matica slovenska), nadalje »Spomenica za vseučilišče v Ljubljani« (Ljubljana, 1898, izd. dr. D. Majaron) in pa v Glaserjevi »Zgodovini slov. slovstva« (IV. del, 3. zvezek, 1900, oddelek »Pravoznanstvo in državoznanstvo«, spisal dr. D. Majaron).

I. Zahteve in odgovori l. 1848/1849.

Gospod Janko Polec poroča (odlomki iz »Slovenskega Naroda«, 1901, št. 269 in 270):

Leta 1848. je bila doba prerojenja; rodoljubi so začeli zahtevati rabo narodnega jezika v javnem življenju, v cerkvi, uradih in šolah, najnižjih in najvišjih. Ustanovitev narodnih vseučilišč je bila tudi pri vseh avstrijskih Slovanih jedna glavnih zahtev. Poljaki, Rusini, Čehi, Hrvatje, Slovenci so tirjali pravico, imeti svoje najvišje izobraževališče.

Zanimivo je, da Čehi niso zahtevali svojega posebnega vseučilišča, ampak le uktrakvizicijo obstoječih. Dotično zahtevo je formuliral v slovenskem narodnem odboru l. 1848 g. Vocel tako-le: »Na vseučilišču je svoboda učenja, torej tudi svoboda besede, v kateri hoče kdo učiti; vendar se morata za obvezne predmete postaviti po dva profesorja, da bo eden učil v češkem, drugi v nemškem jeziku«. Naši severni bratje so tudi dosegli uresničenje te svoje zahteve; tudi na tedanjem vseučilišču olomuškem je predaval do leta 1854. profesor Michel civilno pravo v češčini.

Idejo slovenske univerze je prvi sprožil dr. Matija Sporer, svetnik pri dež. poglavarstvu, ravnatelj ranocelniške šole in za l. 1848. tudi licejski rektor, dne 4. maja 1848. pri zborovanju vodij in profesorjev zdravoslovnih, modroslovnih in bogoslovnih šol. Zbrani šolniki so bili takoj navdušeni za to idejo in so poverili dr. Sporerju sestavo prošnje na kranjske deželne stanove in mestni magistrat ljubljanski. Že 11. maja je rektor Sporer, ki je bil tudi podpredsednik znamenitega »Slovenskega društva« v Ljubljani, predložil učiteljskemu zboru tako prošnjo, katero so tudi vsi profesorji odobrili in podpisali. Ta spomenica je tako dragocena in zanimiva za našo kulturno zgodovino in posebej za povestnico ideje slovenskega vseučilišča, da jo prijavljamo dobesedno, kakor se nahaja v Novicah l. 1848, št. 91 pod naslovom: Vseučilišča nam je v Ljubljani potreba. Kranjcam pa tudi vsim Slovencam sploh v prevdarek.¹⁾

¹⁾ Že prijavljena v »Slov. Pravniku« l. 1893. na str. 327—330.

Neposrednega uspeha ta prošnja sicer ni imela. Meščanski odbor¹⁾ ljubljanski je namreč (20. maja 1848.) radostno pozdravil idejo univerze, — a obžaloval, da ne more dati nobene podpore; obljubil je samo, da bode po svojih močeh pospeševal dotično prizadevanje. Podobno se je glasili tudi odgovor deželni stanov kranjskih, ki so sicer odobrvali idejo, a ob enem pa pristavili, da »sedanje denarne razmere kranjske ne pripuščajo, da bi se dovolil izdaten donesek za dotične stroške.«

Vendar ta peticija ni ostala brez posledic; vplivala je na javno mnenje slovensko in provzročila, da so posebno »Novice« posvečevale odsihdob vseučiliškemu vprašanju vedno pozornost. Dr. Bleiweis je neprenehoma drezal slovenske državne poslance, naj slovenskega vseučilišča ne pozabijo. Zanimivo v tem oziru je Bleiweisovo »Odprto pismice kranjskim poslancem na Dunaji« v »Novicah« (26. malega srpana 1848), v katerem opozarja poslance na vladno reformo visokega šolstva in jih roti pri njihovem rodoljubju, naj pri tej priliki ne zamude, se zavzeti za slovensko vseučilišče, spominjajoč jih, da je v tem vprašanju ves narod jedin, kar kažejo mnogi javni in zasebni govori in neštevilna pisma, ki prihajajo od vseh strani. Dru. Bleiweisu je sploh slovensko vseučilišče tako zelo priraslo k srcu, da mu je postalo nekak ceterum censeo v »Novicah«; v vsaki številki onih let nahajamo skoraj kak paberka k slovenskemu vseučiliškemu vprašanju,

Zanimiva sta tudi članka iz Štajerja Oroslava Cafa »Beseda za slovensko vseučilišče v Ljubljani« (»Novice« 28. rožnika 1848), v katerih obeta pisatelj znanstvene terminologije, in Podkorenčanov: »Kako bi se slovenski jezik v šole spravil?« (12. malega srpana 1848.) Zadnji imenuje vseučilišče tudi »vesolniše«. Pa tudi drugi ljubljanski listi, kakor n. pr. »Laibacher Zeitung«, so z veseljem pozdravljali vseučiliščno idejo; v zadnjem listu je priobčil zaslužni šolnik dr. Kleemann simpatičen članek.

Izmed manifestacij, korporacij in društev moramo na prvem mestu omeniti znamenito peticijo našega starodavnega

¹⁾ »Slov. Pravniki« l. c. navaja, da je odgovoril mestni magistrat v svojem imenu in imenu »meščanskega odbora«.

Kranja na deželni zbor kranjski, ki je v 15. točki zahteval tudi slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Mej tem se je pa tudi »Slovensko društvo« v Ljubljani samo poprijelo te zadeve; dne 3. septembra je sklenilo sestaviti prošnjo, katero je potem odposlalo dne 14. septembra na ministrstvo.

Ko bi se potem jeseni l. 1848. moralo pričeti šolsko leto in so bila vseučilišča v Gradcu itd. vsled nemirov še vedno zaprta, so prosili nekateri dijaki, naj vlada dovoli vsaj nekatera medicinska predavanja, za katera so se že oglasili potrebni učenjaki. Komu se tukaj ne vsiljujejo nehote spomini na l. 1898?! To prošnjo dijakov je »Slovensko društvo«, oziroma dr. Bleiweis kar najtopleje podprlo in vlado prosilo, naj ta ne odpravi rano-celniške šole, — le te ju namreč vlada povsod opustila — dokler ne ustanovi vseučilišča in naj dovoli predavanja o narodnem in državnem pravu.

Med tem je došel v Ljubljano nepričakovano hitro odgovor na prvo peticijo, ki je vzbudil v vseh domorodnih krogih velikansko veselje. Z odlokom od 5. oktobra 1848 je vlada dovolila za poskušnjo dve brezplačni juridični siolici, jedno za privatno, drugo za kazensko pravo, pozivljajoč »Slovensko društvo«, naj poskrbi za primerne učne moči. Za to nemalò pridobitev si niso nemalih zaslug pridobili tedanji slovenski državni poslanci, ki so vživali v državnem zboru sploh velik ugled, namreč v prvi vrsti dr. Karol Ulepič, dr. Kavčič in dr. Ambrož.

Že 22. septembra 1848 je bil dr. Ulepič vložil v državnem zboru predlog, da naj se vlada pozove k ustanovitvi vseučilišča v Ljubljani, dr. Kavčič pa je bil šel že prej dne 4. septembra z nekaterimi drugimi poslanci k drž. tajniku v naučnem ministrstvu Feuchterslebnu in mu razložil važnost slovenske univerze. Feuchtersleben je odgovoril, da je želja popolnoma opravičena in naravna posledica narodne ravnopravnosti; samo radi stroškov je imel pomislke, na kar je dr. Ambrož interveniral v tel zadevi pri finančnem ministru baronu Krausu. O tem koraku je obvestil dr. Ambrož urednika »Illyrisches Blatt« v naslednjem zanimivem v »Illy. Bl.« 12. septembra 1848 ponatis-njenem pismu:

»Vaše blagorodje! . . . . Mi smo bili radi ustanovitve vseučilišča že pri dotičnem ministerijalnem tajniku, ter izvedeli, da ni drugih pomislekov kakor tesni finančni položaj. Včeraj sem tudi govoril s finančnim ministrom, ki se je izjavil, da »auf ein Paar Tausend Gulden komme es ihm nicht an«. Jaz sem sicer vse gospodu dr. Bleiweisu sporočil, samo izjave gosp. fin. ministra še ne, in to izvolite storiti Vi s tem pismom. Ker so tedaj le finance največja ovira, je treba, da se žrtvujejo rodoljubi ter brezplačno predavajo. Radi tesnih prostorov ni treba nikakih pomislekov, saj se lahko črez dan po večkrat v eni in isti sobani predava, kakor se to tudi na Dnnaju in v Gradcu vrši. Časopisje pa naj se tega predmeta poprime z vso pozornostjo; kar se nas tiče — storili bomo vse, kar je možno.

S spoštovanjem Vaš udani

Ambrož.«

Slovenskemu društvu ni bilo težko najti požrtvovalnih, sposobnih mož, ki so bili pripravljeni prevzeti brezplačno predavanja. Ponudila se je »Slovenskemu društvu« cela vrsta takih rodoljubov, pred vsem pa dr. Lehmann, Mažgon, dr. Ahačič,¹⁾ dr. Kaan, dr. Kerstein, dr. Hradecky, dr. Martinak in Bučar.

Vlada je imenovala kandidata Slov. društva za civilno pravo krim. aktuarja A. Mažgona, za kazensko pa dr. Lehmann; oba sta, kakor poroča Apih,²⁾ stavila pogoj, da jima pomagajo ostali ljubljanski veščaki pri poslovenjevanju zakonikov in z nadomestovanjem za slučaj bolezni ali drugih ovir. Za namestnika A. Mažgonu se je odbral dr. Ahačič, dr. Lehmannu pa dr. Haan.

Zastran jezikovnega znanja pravi uloga »Slovenskega društva«, da se sme brez skrbi slehernemu izmed navedenih gošpodov prepustiti slovensko predavanje, ker so se malone vsi

¹⁾ »Slov. Pravniki« l. c. poroča, da se je dr. Ivan Ahačič ponudil pri magistratu mesta ljubljanskega, da predava »brezplačno o državljanškem pravu ali o kakem drugem pravnem predmetu v slovenskem jeziku«. Magistrat je to ponudbo priporočal, a naučno ministerstvo se po svoji odločbi z dne 6. decembra 1848, št. 7478 nanjo ni oziralo. *Ured.*

²⁾ »Slovinci in 1848. leto.« V Ljubljani 1888. Izdala »Matica Slovenska«.

že več let pridno bavili s slovenščino, ker so dalje vsi navdušeni za narodno dobro stvar in ker jih bode odsek za poslovenjevanje tako krepko podpiral, da ni dvomiti o častnem uspehu podjetja, ki bo težavno samo začetkom. Deželna vlada naj se pri tem sodelovanju mnogovrstnih sil uveri, da ustanovitev univerze v Ljubljani, primerne narodnim potrebam, nikakor ni nemogoča; kakor za pravoslovje, tako je tudi dovolj sposobnih močij za medicino, torej se lahko takoj izvrši ustanovitev, katero tako težko pričakuje narod. Vendar se ta iskrena narodova želja do danes ni uresničila in se tudi takrat vlada ni podvzela storiti primernih korakov. A pih meni, da so temu deloma vzrok tudi burni časi, sosebno dunajska revolucija in onemoglost vlade.

Še-le, ko so se povrnili mirnejši časi, stavljal je v državnem zboru v Kromerizu dr. Ulepich dne 24. prosinca 1849 navdušeno interpelacijo do vlade, ali misli ustreči narodu ali ne. Mej drugim pravi interpelacija: »Napredek je geslo in temu odgovarjajo reforme v vseh družtenih razmerah ustavnih evropskih držav. Država mora skrbeti v prvi vrsti, da se razvije omikano življenje in prosveta v pravem smislu, kajti človek postane v istini človek samo po uku in vzgoji; država sama pa se približuje prosveti samo po razvoju individualnega narodnega življenja«. Nadalje priznava vladi, da je ista zavzela pravo načelo glede visokega šolstva, ko je izrekla, da naj ima vsak narod svoje vseučilišče. Glavno pri tem vprašanju je torej, ker je vlada priznala načeloma tudi Slovencem pravico do vseučilišča, kje naj se ustanovi univerza. Potem obširno dokazuje z argumenti, ki so še danes pravomočni, da je edino Ljubljana za to primerno mesto.

Na to interpelacijo je odgovoril minister za notranje zadeve grof Stadion malo dnij pred razpustom državnega zbora v Kromerizu, dne 3. marca 1849 z vedno znamenitimi besedami precej obširno tako-le:

V 27. seji avstrijskega konst. državnega zbora v Kromerizu dne 3. marca 1849 str. 339 V.

»Auf die Interpellation des Herrn Abgeordneten für Adelsberg in Krain, Dr. Karl Ulepitsch: Ob das Ministerium des Öfentl. Unterrichts gesonnen sei, auf die Errichtung einer Univer-

sität in Laibach hinzuwirken? — habe ich die Ehre Folgendes zu erwiedern:

(Liest:) Bereits im Laufe des vorigen Jahres kam die Frage wegen Errichtung einer Universität für die südslavischen Provinzen in Anregung, und es wurde zugleich als wissenschaftlicher Centralpunkt die Stadt Laibach als Sitz derselben in Vorschlag gebracht. Das Ministerium hat schon damals in Berücksichtigung der zahlreichen südslavischen Bevölkerung und vor Allem in strenger Festhaltung an dem ausgesprochenen Grundsatz der **Gleichberechtigung der Nationalitäten und der gleichen Wahrung ihrer Interessen diesem Gegenstande** seine volle Aufmerksamkeit zugewendet und die Überzeugung von der **Erspriesslichkeit, ja Nothwendigkeit** der Errichtung einer höhern Lehranstalt für die südslavischen Ländertheile geschöpft, und für diesen **Zweck die Stadt Laibach** als einen vorzüglich geeigneten Punkt betrachtet.

Wenn es bisher demungeachtet nicht möglich geworden ist, einen bestimmten Ausspruch darüber zu thun, so liegt die Ursache hievon darin, dass noch nicht diejenigen Vorlagen geliefert worden sind, welche unumgänglich nothwendig sind, um an die Verwirklichung eines so weit aussehenden, mit so vielem Kostenaufwande verbundenen, so vielseitige Bedingungen voraussetzenden Planes zu schreiten. Zudem ist die Errichtung einer neuen höhern Lehranstalt nicht etwas, was vereinzelt vor sich gehen und einseitig von dem Ministerium unternommen werden kann, vielmehr etwas, was mit der Umgestaltung und Erweiterung des gesammten Unterrichtswesens überhaupt in unzertrennlicher Verbindung steht, und daher nur im Wege der ordentlichen Gesetzgebung erfolgen kann.

Bei der diesfälligen Vorlage wird das Ministerium die wichtigen Gründe, welche für das Begehren der Stadt Laibach im Interesse der südslavischen Ländertheile sprechen, im vollsten Umfange zu würdigen wissen.

Einen vorläufigen Beweis dafür glaubt das Ministerium schon dadurch gegeben zu haben, dass es dem Wunsche, für die bürgerliche und strafliche Gesetzgebung Vorträge in der slovenischen Sprache halten zu lassen, nachgekommen ist, und die

Abhaltung öffentlicher Vorträge über diese Gegenstände in der Landessprache in Laibach bewilligt hat.

Anlangend die berührte Aufhebung des mediz.-chirurg. Studiums in Laibach, so war das eine Folge der im Interesse des öffentlichen Wohles ergangenen allgemeinen Massregel, womit die Aufhebung des niedern mediz.-chirurg. Studiums verfügt wurde.

Wenn dagegen das wiederholte Ansuchen um Eröffnung des ersten medizinischen Jahrgangs zurückgewiesen werden musste, so war dies dadurch begründet, dass eine Eröffnung des höhern medizinischen Studiums nicht theilweise und für einzelne Fächer gestattet werden kann, so lange nicht das Bedürfnis und die Mittel, auch die übrigen medizinischen Lehrkanzeln und Anstalten in entsprechender Weise versehen lassen zu können, gehörig nachgewiesen sind.« —

Pravoslovna predavanja pa, s katerimi je minister tolažil Slovence, niso trajala dolgo. Mažgon je začel predavati dne 20. sušca 1849, dr. pl. Lehman pa dne 1. junija. Mažgonova smrt (dne 24. avgusta 1849) je že dala vladi povod, da je ustavila predavanja, ki so bila dobro obiskana in so uspevala v Ljubljani, obetajoč, da se bodo nadaljevala v Gradcu, kjer se je vseučilišče zopet otvorilo, ko so se polegli nemiri.

»Novice« pišejo (26. sept. 1849, str. 171) o tej vladni naredbi tako le:

»V soboto je bilo v nemškem ljubljanskem časopisu oznanjeno, da imate po min. ukazu v Ljubljani slovenski šoli krim. in deželnega prava nehati, v kateri sta ranjki gospod Mažgon in pa gospod dr. Lehmann pretečeno leto učila in da se imate dve šoli graškemu vseučilišču pridejati. Te dve lani ustanovljeni šoli ste sploh veljale za veselo znamenje, da bo sčasoma celo pravdoslovje v Ljubljano prišlo, pa poslednji razglas je močno skalil ta up, če visoko ministrstvo ni tega ukaza le začasno dalo, dokler se prihodnja vseučiliška naprava za različne kronovine za gotovo ne sklene in ne dožene, ali bo prišlo v Ljubljano vseučilišče ali ne.« Pri tej priliki »Novice« zopet povdarjajo silno potrebo predavanja v domačem jeziku.

Takoj, ko se je za to vladno naredbo izvedelo, je občina ljubljanska 20. sept. l. 1849 izdelala novo peticijo do vlade,

zahtevajoč vseučilišča v Ljubljani. Na to prošnjo je ministrstvo za uk in bogočastje odgovorilo dne 11. oktobra 1849, da priznavajoč opravičenost zahteve, vendar iz financijelnih ozirov želji ljubljanskega mesta ne more ustreči.¹⁾

Kljub temu, deloma ugodnemu vladnemu odgovoru se je vendar v ministrstvu še vedno pretresevalo jugoslovansko vseučiliško vprašanje, o čemer nam priča zanimiva notica v »Novicah« (7. nov. l. 1849), kjer se poroča, da je vlada v zadregi, bi li ustanovila vseučilišče v Ljubljani ali Zagrebu. »Novice« tej vesti pristavljajo: »Izid tega posvetovanja seveda ne bo drugačen, kakor da pridemo s tretjim koncem v Zagreb. Noben Slovenec se ne bo pritožil, ako se vseučilišče v Zagrebu napravi — toda če imajo vsi drugi narodi svoja vseučilišča, bi imeli tudi Slovenci eno imeti po svoji potrebi. Tako je lansko ministrstvo zagotovilo v svoji osnovi prilhodnih vseučilišč, da se bo pri njenih napravah na mnogovrstne narode gledalo. — Oj sladke sanje! Pa kdo se zdaj še Slovencev spomni! Lani so bili spoštovani in povzdigovani, ko so bili v sili trdna zagojzda zoper pripravlanje v Avstriji sovražnih prekucij krog in krog. — Kdo zdaj ta »Juwel« posebno porajta! Zdaj se le spet »separatisti imenujejo, če se za enake pravice, kakoršne drugi narodi imajo, glasijo, akoravno so v najnevarnejšem času očitno pokazali, da njih »separatizmus« obstoji le v brambi avstrijskega cesarstva.«

¹⁾ Po »Slov. Pravniku« l. 1893. na str. 361. je dr. Bleiweis že eden mesec pred Mažgonovo smrtjo »z ozirom na bodočo organizacijo političnih in sodnih oblastev« staval tri predloge, da bi zavaroval bodočnost Ljubljane. Tretja točka se nanaša na vseučilišče, s katerim združena bodi tudi ustanovitev realke. Magistratni predstojnik Guttmann je takoj dne 26. julija obvestil vse občinske svētnike o tem predlogu kot »nujnem, važnem in posebne pozornosti vrednem«. Sklenila se je o tem prošnja do cesarja, ki se je res na Dunaj odposlala dne 16. septembra. In le-ta prošnja se je rešila dne 11. oktobra 1849 z ukazom naučnega ministerstva, ki se je mestnemu magistratu ljubljanskemu naznanil z dopisom od 19. oktobra 1849, št. 2380. V tem dopisu izraža vlada, da je pripravljena podpirati željo zastran realke; »vprašanje zasran vseučilišča pa se mora pretresovati še nadalje, ker ga ni moči rešiti v naglici radi stroškov, ker ni moči neomejeno pomnožiti števila vseučilišč in ker je vsled tega težko, ozirati se nepristranski na vsestranske želje«.

Toda vse to ni ničesar pomagalo. Vlada je 30. decembra leta 1849. imenovala dr. Krainca za »docenta avstr. civilnega prava v slovenskem jeziku« na graškem vseučilišču in tako v Gradec preložila slovenska pravoslovna predavanja.

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Ugotovitvena tožba, ali tožba na pripoznanje? Kazen zavoljo nagajivosti.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani je z rzsodbo z dne 8. julija 1901 opr. št. C III 119/1-9 po tožbenem zahtevku rzsodilo, da je toženec France K. dolžan pripoznati, da je med njim in Janezom H., oskrbovancem tožnika, sklenjena kupna pogodba . . . . neveljavna, ter je v razlogih poleg drugega navedlo, da je navzlic oporekanju toženca pravna korist tožnikova pri tem, da se pravno razmerje takoj ugotovi, utemeljena, ker hoče tožnik pozneje zahtevati od toženca prodane mu reči nazaj.

C. kr. deželno prizivno sodišče v Ljubljani je z rzsodbo z dne 23. avgusta 1901 opr. št. Bc III 119/1-1 priziv toženčev zavrglo in potrdilo rzsodbo prve stopinje.

Razlogi.

Toženec na razpravi pred prvim sodnikom sploh ni ugovarjal, da tožnik nima pravne koristi pri tem, da se takoj s sodno odločbo ugotovi neveljavnost kupne, med Janezom H. in njim sklenjene pogodbe. Ne glede na to je pa sploh pravno pomotno njegovo, v prizivu zastopano mnenje, da gre v le-tem slučaju za »ugotovitveno tožbo« po smislu §-a 228 c. pr. r. in da je treba dokazati pogoje za tako tožbo.

Bistveni znak ugotovitvene tožbe v smislu §-a 228 c. pr. r. je, da se z njo zahteva od sodišča zgol ugotovitev obstoja ali neobstoja pravnega razmerja ali pravice, da se pa od nasprotne stranke dalje ne zahteva ničesar, kar bi bila ona dolžna priznati ali storiti, oziroma opustiti. Tožbe, v katerih se zahteva